

Strinda i Schrøderarkivet

Av Knut L. Vik

I denne årboka har vi i flere artikler brukt bilder fra Schrøderarkivet ved Sverresborg Trøndelag folkemuseum. I 2003 fikk Sverresborg en stor gave - alle negativene (ca. 800.000) fra det historiske arkivet og pressearkivet etter fotograf Schrøder. Schrøder var fram til 1960-tallet fotograf for avisene i byen. Schrøder hadde også fotograferingsoppdrag for firmaer. Dette arkivet er en utrolig flott kilde for bilder som viser hvordan det så ut før, og hva som skjedde. Det er blitt laget bøker og kalendere med bilder fra arkivet, og vi har brukt bilder derfra i mange av våre årbøker. Det er meget fint at Sverresborg fortløpende digitaliserer bilder fra arkivet og legger disse ut på Digitalt museum (www.digitaltmuseum.no). Arkivet inneholder bl. a. mange bilder fra steder og av aktivitet i historielagets område. I denne artikkelen viser vi noen slike bilder hentet fra Digitalt museum.

I tillegg fikk museet i 2008 fotograf Schrøders Portrettarkiv fram til 1959, og i 2019 kom resten av dette arkivet fra og med 1960. Dette arkivet inneholder mellom 3 og 4 millioner negativer.

Alf Schrøder, grunnleggeren av firmaet, var født i 1880 i Mosjøen. Han drev som apotekerlærling, men i 1896 brøt han opp og flyttet til Trondheim for å bli fotograf. Han kom i lære hos Ludvig Bach. Bach hadde overtatt firmaet etter Hans Krum i 1892. Hans Krum kom fra Bergen til Trondheim på 1850-tallet og drev fotografisk virksomhet fra siste halvdel av 1850-årene. Alf Schrøder tok over Ludvig Bachs forretning i 1907 og dannet Fotograf Schrøder. Han startet med 2 ansatte i et lokale i bakgården i Nordre gate 6. I 1982, da firmaet feiret 75-årsjubileum, hadde det 200 ansatte. Foto Schrøder ble lagt ned i 2015 - det markerte slutten på over 150 år med fotografisk virksomhet i Nordre gate 6.

Takk til Arnstein Lund, Sverresborg Trøndelag folkemuseum, for informasjon og hjelp.

Knut L. Vik, f. 1943.

Sivilingeniør fra NTH, fysikk.

Har arbeidet ved SINTEF RUNIT og

IT-avdelingen, NTNU. Leder i

Strinda historielag 2000 – 2006 og redaktør for historielagets årbok siden 2001.

I bildeteksten er det nummer ved noe av det som er fortalt. De henviser til følgende liste over artikler om samme emne i tidligere årbøker. Det er også mye i WikiStrinda om det vi ser på bildene.

1. Ragnhild Lande: Reitgjerdet – institusjonen og arbeidsplassen. Årbok 2006.
Randi Moxness: Barndomsminner fra området ved Brøset og Reitgjerdet i 1940-årene. Årbok 2006.
Jan P. Breida: Reitgjerdet pleiestiftelse for spedalske - et 150-årsminne. Årbok 2011.
2. Sverre Haugdal: Tungen gård og Hans Wingaard Finne. Årbok 2007.
Knut O. Kristiansen: Grasmjølpproduksjon på Tungen gård. Minner fra 1961 – 62. Årbok 2007.
3. Arnold Sjøund: Strindheim skoles historie. Skoleutvikling i Strinda og Trondheim. Årbok 2005.
4. Agnar Auran: Strinda bygdeungdomslag og Lohove. Årbok 2002.
5. Ole Øverland Gjerde: Strinda kyrkje 100 år. Årbok 2001.

Den 11. april 1944 kl. 1630 gikk det et leirras ned mot Ladalen. Senere gikk det nye ras den 26. juli og 30. juli. Omkring 20 mål av terrenget på begge sider av Lade allé hadde rast ut. Nederst demmet rasmassene opp Ladebekken. Raset startet i vestre hjørne av området hvor tyskerne hadde gravet seg inn i bakken. Ved det første raset forsvant noen mindre hus – ingen bolighus. De som kunne ha blitt tatt, brant under bombeangrepet på Nyhavn 24. juli 1943. I et hus hvor halvdelen forsvant, arbeidet det 2 kvinner, og disse omkom. Det øverste bildet er fotografert for Adresseavisen 3. august 1944. Det nederste viser rasstedet og området rundt i 1947. Nedenfor rasområdet ser vi Dampvaskeriet – og Gassverket nærmest i bildet.

Flere bilder fra raset i Ladalen i 1944. Ved det første raset ble 4 bolighus stående ved raskanten. Tre av disse forsvant ved raset den 26. juli, og ved neste ras forsvant bolighuset på eiendommen Grønnlia – bare stabburet sto igjen. Senere ble flere hus revet. Disse 2 bildene ble også tatt for Adresseavisen den 3. august.

Kilde: Adresseavisen 1944 og Strinda bygdebok 3, 1948.

Badeliv i Devlebukta 12. juni 1953. Fotografering for Arbeider-Avisa. Dette var en mye brukt badeplass den gang. Ladestien går nå forbi bukta.

Strinda sykehus i 1935. Strinda kommune bygde dette bygget i 1924, og opprettet Strinda sykehjem der. Fra 1934 var det et regulært sykehus for 68 pasienter og 4 leger. Sykehuset ble nedlagt i 1991, og bygningen ble tatt i bruk av Persaunet bo- og servicesenter.

Østmarkneset i 1947. Kaianlegget ble bygget av Vestlandske Petroleumscompagnie ca. 1917 som mottaksanlegg for bensin og olje. De flyttet senere sitt anlegg med oljetanker til Høvringen. Området ble tatt i bruk og bygget ut av tyskerne under krigen. Etter krigen ble området brukt av Norsk Kistforedling fram til 1947. Da ble stedet kjøpt av Trondheim kommune og leid ut til Geofysisk Malmleting, senere til NGU i 1961. Nå er området friareal. Ladestien går forbi, og på kaia er serveringstedet Ladekaia.

Fra Reitgjerdet asyl (1). Øverst: Kirkerommet julen 1939. Nederst: Tobakkplanter i gartneriet i 1941.

I det øverste bildet ser vi sørøver i 1959. Leangen travbane vises i forgrunnen. Bak travbanen ligger Tungen gård (2) som vi ser i forgrunnen i det underste bildet. Bak til høyre er Strindheim hageby under bygging. Tungen gård var eid av A/S Tungen gård, som lagde grasmel til dyrefor og vitamintilskuddet Vrvita for mennesker.

Strindheim skole (3) i 1933. Fotografering av nytt bygg. Bildet på side 99 er fra samme bildeserie.

Øverst: Strinda bygdeungdomslags (4) forsamlingshus Lobøve fotografert i januar 1938 da det var nytt. Bildet er fotografert samtidig som bildet på s. 53. Nederst: Berg skole i 1945 sett fra nord. Den nye skolen på Berg ble innviet 9. september 1931. Arkitekt var Johan Osness. I 1939 ble skolen forlenget mot sør med flere undervisningsrom, og den lave bygningen i forgrunnen ble bygget. I den var det gymnastikksal, leilighet for vaktmester i 2. etasje og sløydosal og fysikkrom i kjelleren.

Strinda (Mobolt) kirke (5) i 1936. Kirka er nylig blitt malt brun. Fargen var ikke populær, og kirka ble malt lys igjen i forbindelse med oppussing i 1949.

Flyfoto 1934 av Nedre Charlottenlund øverst og Grilstadområdet nederst. Jernbanen og Rv. 50 (nå Ranheimsveien) vises på bildene. Vi ser Charlottenlund jernbanestasjon øverst til venstre i det øverste bildet.